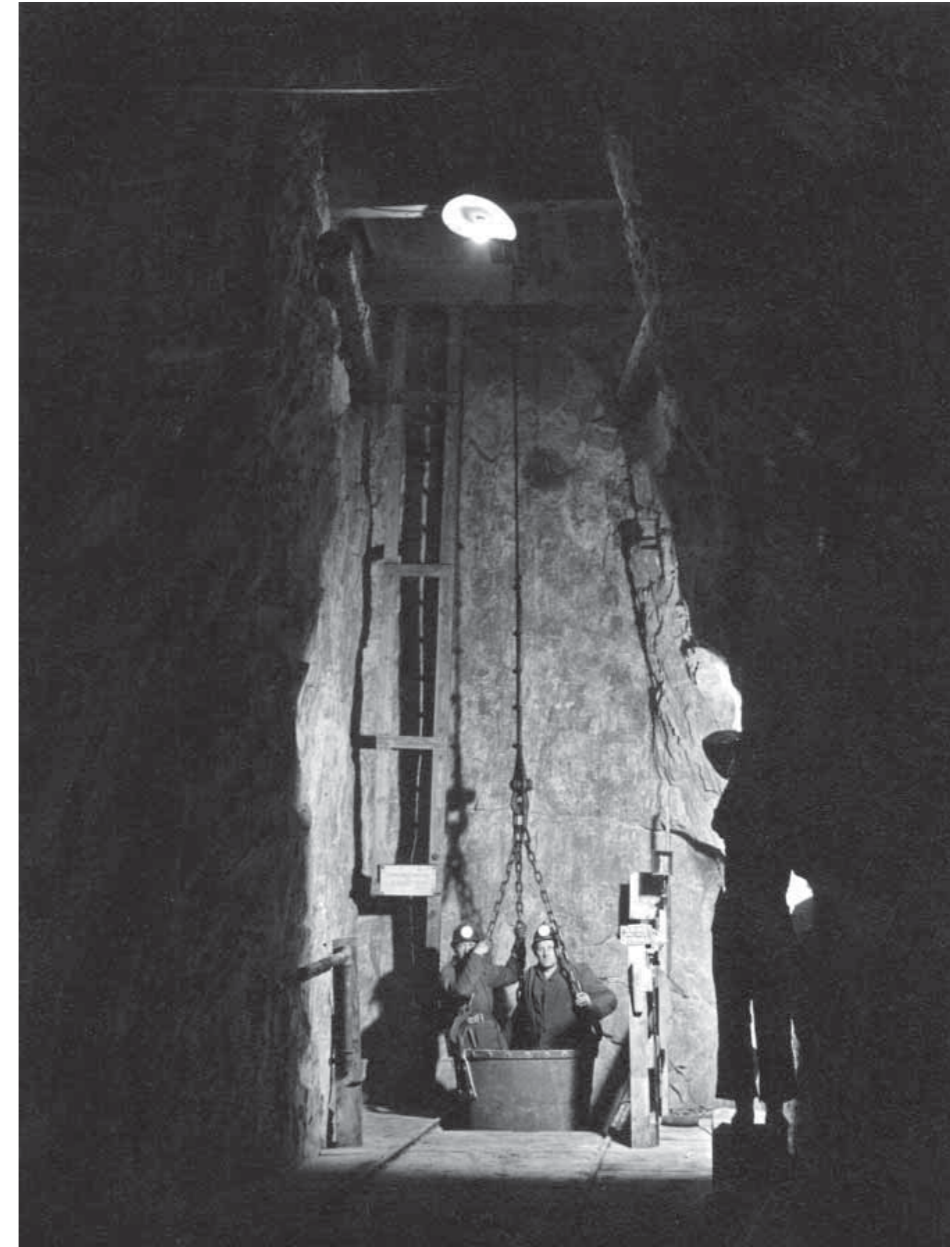

LAVER

LAVER ÄR SOM GJORT FÖR EN STADS-
VANDRING! MED KARTAN I HANDEN
KAN NI UPPSÖKA SKYLTVAR SOM VISAR
FOTON FRÅN FÖRR. MEN FÖRST LITE
BAKGRUND TILL VARFÖR LAVER BLEV
DET TOPPMODERNA SAMHÄLLET.

VÄLFÄRD

Början av 1930-talet präglades av depression och arbetslöshet. År 1933 vände den nedåtgående spiralen – tiderna blev bättre. Exporten växte kraftigt och på hemmaplan tog konsumtionen fart. Statsminister Per-Albin Hansson myntade begreppen ”folkhemmet” och ”välfärdsstaten” och ett centralt intresse för de breda lagrens bostäder och levnadsstandard växte fram. Det var ett synsätt som låg i linje med Social-demokraternas intentioner att ansvaret för medborgarnas välbefinnande lades på staten.

FOLKHEMMET LAVER

Även från företagarkåll insåg man att en hög boendestandard hade många positiva effekter på arbetarnas och deras familjers hälsa. Bra bostäder var grunden till arbetarnas trivsel. Gruvbolaget Boliden AB värnade om detta redan från start. Folkhemstanken genomfördes i de samhällen bolaget byggde upp. Laver kom att bli det modernaste samhället i Sverige – ”ett modernt Per-Albinskt folkhem med alla nutida bekvämligheter mitt inne i den norrbottniska ödemarken.” –som Nya Dagliga Nyheter uttryckte det 1937.

ETT VÄGSKÄL

Ni står i ett vägskele som kan föra er till Gruvvägen och den plats där verksbyggnaden och gruvan fanns. I vägskelet fanns också Lavers bensinmack. Går ni upp för Älvsbyvägen kan ni ta er till de forna villakvarteren. Gatorna och betongplintarna som husen vilade på är ännu kvar. Vid Skolvägens ände stod, såklart, skolan. Till vänster om Älvsbyvägen, då man kom in till Laver, stod Folkets Hus. På kartan intill finns fem informationsymboler, de visar var det finns fler skyltar. På dessa kan ni se fotografier på de idag försvunna byggnaderna och miljöerna.

HELA SVERIGES ARKITEKT

Med från start var arkitekten John Åkerlund, en person vars arkitektkontor i Stockholm utformade merparten av alla byggnader som det snabbt expanderande Bolidenbolaget kom att uppföra. Åkerlunds arkitektkontor var i ropet, från hela landet ramlade uppdragen in. Inte för inte har han kommit att kallas för ”hela Sveriges arkitekt”. En av medarbetarna och trotjänarna på kontoret var arkitekten Erik Swedlund, kallad ”Swed”.

Demontering av bostäder för transport till andra gruvsamhällen.
Samtliga foton i foldern: Boliden ABs arkiv.

VERKSBYGGNADEN

Den stora verksbyggnaden inrymde en mängd funktioner. Där fanns bland annat uppfodringslave, gruvspel, anrikningsverk, grov- och finkrossverk, ställverk, värmecentral, vattenverk, laboratorium, verkstad och garage. I bottenplanet fanns till exempel en gruvstuga med 117 varmluftsventilerade klädska. En våning upp låg kontor och ritsalar, vaktmästeri samt gruvfogdens arbetsrum. Längst in fanns platschefen Bertil Israelssons kontor. Och under hela detta byggnadskomplex låg – koppargruvan!

Anläggningsarbete 1936 på Bergsvägen, gaveln på en förmansbostad syns i fonden. Till höger om denna var torget. Allt gick rasande snabbt i Laver. Samhället byggdes upp lika snabbt som det revs.

i Informations skylt

1. Här står du nu
2. Verksbyggnad
3. Torget med Konsum, kiosk och pappershandel/frisering
4. Förmansbostäder
5. Platschefens bostad
6. Skola
7. Bensinmack
8. Folkets Hus

